

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.
 Inserati: do 9 peti vrst 1 D, od 10—15 peti vrst 1 D 50 p, večji inserati peti vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe besede 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
 v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1-25 D
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
 V Jugoslaviji:
 celoletno naprej plačan . . . D 120—
 polletno 60—
 3 mesečno 30—
 1 10—
 V inozemstvu:
 celoletno D 216—
 polletno 108—
 3 mesečno 54—
 1 18—
 Pri morebitnem povznanju se ima daljša naročilna doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

„Osamljena“ Francija.

Nekateri naših časopisov prinašajo brez vsakega komentarja in pomisleka od nemških in laških press-birojev v svet poslane vesti, ki imajo čisto prozoren namen delati v gotovem smislu propagando. Za časa genovske konference je bilo delovanje Nemcev in Italijanov posebno intenzivno v tem smislu, da se kolikor mogoče pokaže vsemu svetu, kako globok prepad zija med Francijo in Anglijo, da »entente cordiale« poka na vseh koncih in krajih, da se bo Anglija zvezala z Nemčijo zoper militaristično Francijo itd. Ali pa, da sta se Barthou in Lloyd George srečala na terasi nekega hotela v Genovi in se še pogledala nista in eden Francozov je krepko zaloputnil vrata za seboj. Ali pa: Ko se je Lloyd George peljal skozi Pariz, je celo zastrl okno svojega kupeja. Vse strašno važni dogodki za prilateljsko razmerje obeh v kulturi najvišje stoječih narodov na svetu.

Nihče pri nas pa se še ni vprašal: Kaj pa Angleži pravijo k francosko-angleškemu odnosu? In v ilustracijo tega vprašanja hočem navesti dva angleška članka.

Prvega je spisal Rudyard Kipling, morda najslavnejši angleški pisatelj današnjih dni, avtor »Džungle«. Iz njegovega članka, ki so ga pred par meseci prinesli nekateri angleški in francoski časopisi, evo vam par stavkov: »Francoski, ako vam kdo Angležev pravi, da je zoper Francijo, ignorirajte ga! Vedite, da vsa naša srca toplo bijejo za bratski naš narod, katerega sinovi so z našimi sinovi pet let skupaj prelivali svojo srčno kri za rešitev najvišjih idealov človečanstva!«

Prošli mesec je prinesel londonski dnevnik »Times« članek z naslovom »The Isolation of France« (osamljenost Francije), ki pravi med drugim sledeče:

Gotovi ljudje so v Italiji, kakor tudi v Nemčiji, ki z odkritim zadovoljenjem govorijo o »osamljenosti Francije«, ki se je izvršila, oziroma ki se bo izvršila na genevski konferenci. Ali pa so pomislili, kakšne bi bile posledice »osamljenosti Francije«, če bi se ta v resnici izvršila? Bile bi nesrečne za ves svet, najnesrečnejše za zaveznike Francije, in posebno za deželo samo. Prvo bi bilo naglo prenehanje če ne nasilni prejem vseh vez med nami (t. j. Angleži) in našimi francoskimi sosedi, ki

ih je stalo 18 let najožjega prilatelstva, in ki so bile posvečene s potoki njihove in naše najboljšje krvi. Temu se ne da izogniti. Izolirana Francija bi občutila, da je zapuščena Francija, da je izdana Francija. Topla naklonjenost in visoko spoštovanje, ki se ga je naučila čutiti za prave prijatelje, kateri so ji pomagali, se bo spremenilo v jezo in zaničevanje za nepravne prijatelje, ki so jo izdali. Ali more mož ali žena, čegar najbližji in najdražji se je boril, ali je krvavel, ali pa celo padel na strani junaških francoskih vojakov, misliti na to brez groze? Delo polovice generacije, ki je bilo porabljeno za vojno, bi bilo zaman. Postali bi si tuji in iz tujcev prav hitro sovražniki. Težko, da bi bil to korak k uspostavitvi vesoljnega miru ali pa k pravištvu in finančni rekonstrukciji Evrope. Če bodo stari zavezniki zapustili Francijo z namenom, da jo osamlijo, bo ona že vedela, kje si iskati novih zvez. Nadaljna posledica, ne manj gotova, bo pa, da bodo zavezniki, ki bi jo hoteli osamliti, ostali sami osamljeni. Pokazali bi s tem, da jih leta najožjega prilatelstva, skupnih žrtve, skupnega trpljenja, borbe in zmage niso mogle priversti do trdnega in trajajočega prijateljstva. Diskreditirani bodo stali pred svetom kot zavezniki, na katere ni mogoče trdno računati. Smatralo se jih bo za nezanesljive, za nezveste.

Da Germani in pro-Germani, boljševeki in proboljševski želijo osamliti Francijo, se razume. S tem bi se razbil temelj miru in bi se dale doseči nedogledne posledice.

Mi nismo piti za trenotek dvomili v svojem globokem prepričanju, da je antanta in duh antante edini jezik med Evropo in kaosom, edina skala, na katero se da postaviti obnovljeno Evropo.

Če kdo pravi, da so francoske zahteve pretirane, pozabljajo, da se je vojna vršila na francoskih tleh, pozabljajo, kolikokrat je Francija ugodila željam svojih zaveznikov in kako zelo je v nevarnosti, dokler se ne bo kontinent končno stabiliziral. Nemčija je vpadla v Francijo štirikrat v manj kakor sto letih in njena zemlja je še pokrita z razvalinami iz zadnje borbe. Skušati jo izolirati, bi pomenilo storiti korak nazaj, uničiti antanto, si pridobiti francosko sovraštvo in odpraviti vsako upanje na trajni mir.

P. V. B.

Italijanska kraljevska dvojica na Krasu in v Postojni.

Kakor na Goriškem, tako je bil sprejem kraljevske dvojice tudi med Slovenci na Krasu in v Postojni zelo prijeten. V Sežani je pozdravil kraljevske dvojice župan Mahorčič na čelu 30 kraških županov in sicer pol slovensko, pol italijansko, poklanjajoč kraljevski dvojici najspoštivejše pozdrave kraškega ljudstva in zajedno izražajoč udanost z željo, da bi Bog varoval Njegovo Veličanstvo v dobrobit narodov, ki žive pod žezlom savojske hiše. Mala deklica je izročila kraljici šopek cvetlic. Kraljica se je zahvalila srbohrvatski. V Storjah je kraljica vprašala zbrano ljudstvo, ali je zadovoljno pod novo vladarsko hišo. Ko je dobila dovoljen odgovor je dostavila: »Nadajmo se boljšim vremenam!« V Seno. želeh je pozdravil kralja in kraljico župan Meden slovenski, naglašajoč, da je obisk dokaz dobrohotnega zanimanja Veličanstva za naš narod. Kraljica Jelena ni samo naša kraljica, marveč je tudi hčerka bratskega nam naroda črnogorskega. V Razdrtem je pozdravil kralja in kraljico župan iz Hrenov. V Postojni prvo presenečenje: slavlolik ob vstopu v mesto je bil na pravilni dvojezični ali slovensko besedilo je bilo zadnji hip prepleteno s papirom. Kralja je pozdravil župan Kutin sredi mesta: »Veličanstvo! V imenu mesta Postojne in prebivalstva obeh narodnosti mestne občine postojnske Vaju pristočno pozdravljam. Neizmerno nas je vzradostila vest, da hočeta Veličanstvi posetiti naše kraje, ki so pripadli po mednarodnih dogovorih veliki Italiji. Vidimo v tem dejstvu dokaz posebne milosti in naklonjenosti nam našemu prebivalstvu, ki je sicer borno, a pošteno srca pa čistega in bistrega mišljenja, in kateremu je danes dana prilika, da Vama izraža svojo vdanost in lojalnost. Bodite, Veličanstvo, kralji našemu tu bivačemu prebivalstvu skrbni oči in zaščitniki pravice, upoštevajte njega narodno individualnost, podpirajte narodno in kulturno stremeljenje istega. To dovede naš narod v vrsto prvih kulturnih narodov, kamor Slovenci po svoji naravni inteligenci spadamo. Veličanstvo kraljica pa bodi skrbna mati revnim in zapuščenim, upoštevajoč, da je naše krvi in da je vzrasla iz našega jugoslovenskega naroda. Divili se bosta Veličanstvi danes naši postojnski jami, ki je last našega mesta. Občudovali bosta, Veličanstvi to podzemeljsko krasoto ki izraža v vsakem svojem delu posebno svojstvo naravnega žudeža. Kakor je trden ta kraški svet, tako hoče biti trdna zvestoba slovenskega naroda do presvetle vladarske hiše. Želim, da ponese Vajini Veličanstvi, vračajoč se v prestolico, iz naših prelenih krajev najlepše spomine, in v ti naideji Vama kliče: Bog živi kralja Viktorja Emanuela III. Živela kraljica Jelena!« Mala Miljana Kutinova je izročila kraljici šopek šmaric z nagovorom.

Kraljica je poklicala deklico k sebi in jo poljubila. Oficijelni sprejem je bil v poslopiju civilnega komisariata. Prvi je pozdravil kralja poslanec Lavrenčič inženom prebivalstva, katero zastopa v parlamentu, zahvaljujoč se za poset in naglašajoč, da ta poset dokazuje, da je kralju dobrobit našega ljudstva pri srcu. Izrazil je željo, naj bo zaščitnik našega dobrega in zvestega ljudstva. Potem je posl. Lavrenčič posebej pozdravil kraljico kot hčer junaškega bratskega črnogorskega naroda. Naš narod pričakuje od nje pomoči in zaščite v vsakem oziru. Kraljica je nagovor z zanimanjem poslušala ter vprašala poslanca takoj na to, kako je z našim šolstvom v Postojni. Poslanec Lavrenčič je odgovoril, da imamo v Postojni slovenske šole, da nam je po volji, da se v teh šolah poučuje v primerem obsegu italijanskega, da pa želimo, da te šole ostanejo slovenske. Opozoril je kraljico na naše žalostne šolske prilike in posebno na one v Istri, kjer je skoraj polovica naših šol zaprtih. Takoj se je kraljica obrnila do Mosconija za pojasnilo in na to poklicala k sebi posl. Lavrenčiča, ter mu sporočila, da je tudi kralj za to, da se nam odpro vse šole; krivo, da se to ni še zgodilo, je dejstvo, da primanjkuje učiteljev. Generalni civilni komisar Mosconi da ji je izjavil, da se učitelji slobodno lahko vrnejo in da bodo vsi nameščeni. — Kralj je nato sprejel župane postojnskega okraja, ki so mu izročili spomenico. Vipavski župan Petrovič je izročil kraljici pozdrav vipavskih žena in deklet. Kraljica mu je odgovorila, naj pozdravi, ko pride domov, vse žensstvo in družine i »neka budu sigurne, da ču jima pomoči. Kralj je vse prijazno sprejel, kraljica je tolažila slovenske nagovore. V jami je slavnostni odbor priredil čajanko. Posl. Lavrenčič je govoril pogostoma s kraljem in kraljico in vojskovo d' Aosta. Pevski zbor »Postojna« je zapel pesmi »Nazaj v planinski raj« in »Domovini«. Kralj se je napram poslancu Lavrenčiču pohvalno izrazil o petju in se zanimal za pesnika in skladatelja. Svirala je postojnska godba. Ob 18. uri se je kraljevska dvojica poslovila.

»Edinost« piše v članku »Po obisku nastopno: »Obisk kraljeve dvojice pomeni važen dogodek na poti našega življenja. Če bodo na italijanski strani res hoteli — kakor zatrjuje tržaški »Piccolo« — posnemati vzvišeni vzgled, ki jim ga je dala kraljeva dvojica povodom svojega prebivanja med našim ljudstvom; potem se smemo nadeti, da se bodo, da je Golgota Jugoslovenov v Juljski Krajini za njimi! Toda eno moramo imeti mi živo v zavesti: graditelji bodočnosti moramo biti v prvi vrsti mi sami, s svojim delom, s svojo voljo, s svojo neomajno samozavestjo, s svojo prisego, da bomo v strnjanih vrstah, složno, roka v roki, odpirali pot do take boljše bodočnosti!«

Politične vesti.

— Shodi JDS v mariborskem okrožju. Strankino politično delovanje je že par tednov zelo živahno. Zadnje nedelje, dne 21. t. m. so se vršili dobro obiskani shodi pri Sv. Antonu na Pohorju, v St. Vidu nad Mislinjo in v Zg. Kungoti. Tu je poročal o strankinem programu in o politični situaciji nar. poslanec dr. Kukovec. Klerikali se shodov udeležujejo in skušajo govornike motiti, a morajo povsod utihniti, ker vsled stvarnega in mirnega razmotrivanja demokratskih govornikov ne pridejo na svoj račun.

— Poljsko-nemška pogodba glede Gorenje Slezijske. 23. novembra lani so se pričela v Zenevi na podlagi sklepa vrhovnega sveta pogajanja med Poljsko in Nemčijo v svrhu pogodbe, ki naj omili razne gospodarske in socialne posledice razdelitve Gorenje Slezijske in sicer za dobo 15 let. Pogajanja so bila večkrat v zelo kritičnem stanju zaradi raznih tehničnih in državnopravnih vprašanj, zlasti zaradi likvidacijskega vprašanja in zaščite narodnostnih manjšin. Zaključna seja se je vršila 15. t. m. v Zenevi. Sejo je vodil Calonder. S poljske strani je bil navzoč polnomočni minister Olszowski in sedem delegatov, z nemške strani pa minister dr. Schiffer, državni tajnik Lewald in še štirje delegati. Na pozdravni govor predsednika Calondera je imel nemški minister dolg govor, v katerem je naglašal, seveda precej previdno, da Nemci ne bodo mogli nikdar pozabiti te izločitve zvestih Nemcev od nemškega naroda. Poljak Olszowski je poudaril, da je gorenjslezijsko vprašanje s to pogodbo končno veljavno rešeno ter je zahvalil Zvezo narodov za ulogo, ki jo je igrala pri pogajanjih. Po podpisu pogodbe sta Olszowski in dr. Schiffer praznagala Calondera za predsednika mešane mednarodne komisije, ki bo nadzirala prvih 15 let izpolnjevanje poljsko-nemške pogodbe. Pri pogajanjih se je Nemcem posrečilo, da so odstranili strokovnjaka češkega Hodača in upliv češkoslov. republike na izid pogajanj. Pogodba vsebuje 60 členov ter varuje po nemških izjavah interese Nemčije in gorenjslezijskih Nemcev, ki pridejo pod Poljsko.

— Češkoslovaški kapital in časopisje v Nemčiji. Iz Lipskega poročajo, da je praška založniška tvrdka Mercy udeležena s svojim kapitalom pri »Leipziger Tageblatt« in pri »Neue Leipziger Zeitung«.

— Venizelos in politika. Iz Rima poročajo, da je Venizelos izjavil, da je za vedno zapustil politiko, ker smatra, da je končal svojo politično nalogo.

— Kristjani in Turki v Mali Aziji. Iz Washingtona poročajo, da se vlada Zedinjenih držav najbrže ne bo odzvala angleškemu povabilu k udeležbi komisije, ki bo razpravljala ravnanje Turkev s krščanskimi manjšinami v Mali Aziji. Predno bo ta komisija sploh pri-

Louisa de la Ramée (Ouida): 16

Kneginja Vjera.

Roman.

»Ali ti nisem že opetovano povedala, da sem se odločila? Kako, veš dobro. Ne maram ga, in konec! In ako se ti ne upaš povedati to knezu, mu povem jaz. Pisala sem v Bulmer, ker se vrnem tja. Babica me bo rada sprejela. V tvoj svet ne spadam, zato grem. Pravi, da sem precej nadarjena, vsaj pridna sem. Poizkusiti hočem, da si s poučevanjem v glasbi zaslužim svoj kruh. Svobodna hočem biti in nikomur v nadlego.«

Lady Dolly se je zakrohotala. »Krasen načrt,« se je posmehovala. »Ti učiteljica muzike! Morda potem, ko se pri Corrézu sama izučiš? O goska, kakšne fantazije imaš! Vrnitev v Bulmer si kar izbi iz glave. Jaz sem tvoja mati in ubogati me moraš. In hočem, da vzameš Žurova.«

»Ne vzamem ga! Nikdar! Nikoli! Jutri mu to sama povem.«

»Ti boš moja smrt!« je viknila mati in se pri tem resnično za hipec onesvestila. Zgrudila se je v stolu nazad, zaprla oči in sklonila glavo. Njena umetna frizura se je nekoliko zmedla.

A to je trajalo le nekoliko trenotkov. Hišna Adrienna jo je hitro zdramila in jo spravila v spalnico.

»Kako brezsrčen je ta otrok!« si je mislila. »Poleg stoji, ko se mylady onesvesti, a se ne gane in ne potopi niti ene solze. Prava angleška vzgoja!«

Vera je ostala sama, zatopljena v svoje misli. Potem je pozvonila ter naročila, da oddajo zgodaj jutraj pismo, namenjeno v Bulmer. Šele o polnoči je legla spat in je tudi kmalu zaspala. Mahoma pa se je zopet prebudila: zasvetila se je luč in neka roka je zgrabila njeno. Visoko se je vzravnala.

»Jaz sem! Jaz, Vera,« je ihtela mah ob njeni postelji. Vsa zbegana in blede, z razpletenimi in razmrščenimi lasmi se je vrgla na kolena. »Vera, Vera! Le ti me lahko rešiš. O, dragi otrok moj, to je tajnost, ki bi je ne smela nikdar zvedeti! A kaj naj storim, ko me nečes ubogati? Druge rešitve ni; poslušaj me torej. Grda, grešna žena sem, bolj grešna kot si moreš misliti... Ti pa si vendar le moja hči; in pričakovati smem pač, da nočeš moje nesreče. In ti me lahko rešiš. Torej ne bodi kruta in poslušaj me! Moraš se poročiti s Sergijem Žurovom...«

In sledila je dolga izpoved, izvirček iz romana, ki ga je lady Dolly nekdanje čitala, ter ga sedaj prikrojila po svoje... Zmagati je hotela za vsako ceno. In zmagala je... Noč se je že umikala sivemu jutru, ko je mati vsa zlomljena ostavila svojo hčer. Vera je ostala mirna, kakor je ležala, vsa uničena.

Obljubila je svoji materi, da se poroči s knezom Žurovom.

X.

Naslednjega jutra se je po gradu raznesla vest, da se šef knežje hiše Žurovih poroči s hčerjo lady Dolly van der Deckensko. Lady Dolly se je odpravila s svojo hčerko tekem dopoldneva zopet nazaj na Felicité.

Slavila je zmago. Toda hčerine oči so obrobjali veliki, temni krogi, in smrtobleda je bilo njeno obličje. Mati in hči sta se vozili poldrugo miljo, ne da bi spregovorili le besedico.

»Ko bi vsaj kaj rekla, si je mislila lady Dolly, a si je takoj odgovorila, da je boljše, ako Vera ne govori...«

Pripeljali sta se k stranskemu portalu gradu, kjer ju je sprejelo nekaj dam, ki so se globoko klanjale. Odšli sta v svoji sobi. Zvečer se je imel vršiti bal na čast angleškemu princu, toda služkinčad je bila naučena, da s svojimi pripravami ni motila gostov. Preko vnanjih stopnic so bile razprostrte rdeče preproge; na fasadi gradu so bili pritrjeni slavoloki in električne luči. Samo zunanji znaki so kazali veliki dogodek, ki se ima vršiti.

»Ali prideš h kosilu?« je vprašala lady Dolly Vera ter se ustavila na pragu svoje sobe. To je bila prva beseda, ki jo je izpregovorila, odkar je šla ob jutranjem svitu od nje. In njen lastni glas ji je donel tuja.

Vera je vztrpetala, kakor da jo zebe.

»Ne morem. Oprostite me...«
 »Čemu bi se obotavljala? Kaj naj si mislijo? Večera se itak moraš udeležiti.«

Vera je stopila v svojo sobo in je zaklenila vrata za seboj. Niti hišna ni smela priti k njej. Potem je zagnala klobuk od sebe, se vrgla na posteljo in zagrebala svoj obraz v blazino...

Tudi lady Dolly je šla v svojo sobo in je s strahom pogledala svoj obraz v zrcalu. Kakor vedno, so jo tudi danes ččkale in ličkale njene hišne, ali vkljub vsem prizadevanjem je bila rmena in uvela. Videti je bila stara!

»Doli moram, si je mislila. »Oh, kako je ta mladina sebična in kako težko je, biti mati!«

Ko si je nadela veliko toaleta, je vzela še par kapljic etra. Pogreznila je svojo vest metre globoko in se iznova začela jeziti nad trmoglavim otrokom. Zakaj ni taka kakor druge! Zataknila si je pred pri jesensko vrtnico in je šla preko koridora po stopnicah. Ob pogledu na bogato okrašene veže, ki so po njih žvigali lakaji v kanarčasto rmenih livrejah, so jo minili tudi poslednji pomisleki. Zroča vse to bogastvo si je dejala, da je storila samo, kar bi bila storila vsaka druga mati na njenem mestu. Višje nagrade pač ni mogla zahtevati nobena mladenka za to,

da se žrtvuje Minotavru v zakonu brez ljubezni.

»Ko bi se mogla jaz tako poročiti!« si je mislila in zdelo se ji je, da jo je usoda zelo prikrivala. Če bi bila napravila tako partijo, bi ji ne bilo težko, ostati dobra žena.

Stopivša v veliki vestibul, je bila po zaslugi etra, ki je začel učinkovati v njeni krvi, lepša kot kdaj prej. Z začarani očmi in solčenojasnim nasmehom je pozdravljala svoje prijatelje in jim pristočno stiskala roke.

Sergej Žurov je prekipaval od samega laskanja in si je mislil: »Bravo, bravo, poročna Dolly! Ali vam postane podobna? Kdo ve, v kratkem času jih svet vse izenači.«

Čut razburjenja je objel vso grajsko družbo. Kneginja Nalagina je begala s svojimi malimi iskrenimi tatarskimi očmi od enega do drugega in je vzklikala »Charmée! Charmée! in zopet »Charmée!«

»Volkodlak!« so zmerjali med seboj gospodje moža, čegar konje so jezдили in čegar šampanja se pili.

»Kako hladno in nedostopno se je delala,« so opravljale dame; »pravcati severni pol, sedaj pa takle konec...«

Vere pa ni bilo, da bi bila sprejela prve sčlove svojega zmagoslavlja. Knez Žurov je lastnoročno položil šopek orhidej na njen krožnik, a ni je bilo, da bi sprejela to nežno odklovanje.

(Dalje prih.)

čela raspravljati lahko Turki pobijejo vse kristjane, potem pa ne bo treba nobene komisije.

— Nemško-ruski odnosi. Kakor poročajo iz Berlina, bo imenovan za nemškega poslanika v Moskvi grof Brocksdorff — Rantzau, bivši nemški poslanik v Danskem. Sedanji zastopnik Nemčije v Moskvi Wiedenfeld ostane kot vodja trgovskega oddelka pri nemškem poslanstvu. Za nemškega konzula v Petrogradu bo imenovan sedanji koreferent v zunanjem ministru Kestler. Ruska sovjetska vlada pa ustanovi v Hamburgu svoj konzulat.

— Razmejitve med Madžarsko in Rumunijo. Iz Bukarešte poročajo, da je mednarodna razmejitvena komisija končala svoje delo in končno ugotovila madžarsko-rumunsko mejo. Prvi obmejni kamen je bil slovesno postavljen v navzočnosti rumunskih in madžarskih zastopnikov.

— Švicarsko delavstvo proti pomlajšanju delovnega časa. Kartel narodnih organizacij delojemalcev je poslal švicarski vladi spomenico, v kateri se švicarsko organizirano delavstvo izreka proti podaljšanju 48 urnega tedna ter odklanja predlog zveznega sveta glede podaljšanja delovnega časa. Kartel zahteva, naj se sestane gospodarska konferenca pod vodstvom zveznega sveta.

— Francoska politika napram Valikani. Rimska Agencija Volta poroča, da je Francija zahtevala od papeževga državnega tajnika pojasnilo, če in v kakšni meri je spremenil Pij X. od 1. 1870 naprej tradicionalno stališče svete stolice napram Italiji. »Italija Nazional« pristavlja k temu poročilu, da je po konklavi skušal gotovi poslanik v resnici izjaviti nedovoljen upliv na vatikansko politiko. Ta poslanik je Barre, francoski poslanik pri italijanski vladi.

— Bismarck in Viljem II. Edini se živeti minister Viljema II. Scholz je izdal svoje »Doživljaje in pogovore z Bismarckom«. Ko je Viljem II. svetoval odpuščenemu Bismarcku, naj upliva na svojega sina, da ostane v državni službi, je rekel Bismarck: Povedal sem gospodu: vem, da je bil Abraham na direktno povelje boga očeta pripravljen darovati svojega sina Izaka. V mojem slučaju pa takega povelja ni. Bodo že našli kje kakoga kozlička, ki se bo daroval mesto mojega sina!

Tragedija mesta Nikolajevska

Neka nemška dama iz Hamburga, ki je živela dolgo vrsto let v ruskem mestu Nikolajevskem na Amurju, je priobčila v nemških listih te dni opis vohda boljševikov v omenjenem mestu.

Strasen je bil ta prihod. Na črnih in rdečih zastavah so bili napisali: »Dol z buržoazijo!« »Dol s parasiti delavci!« »Maševanje je naša dolžnost!« Takoj, ko so pridli v mesto, so pričeli divjati po hišah, iz katerih so izveliki čestnike, lastnike hiš in kar sploh se jim je zdelo buržoazijsko in mnogo teh ljudi so ali pobili ali ustrelili takoj. Trapičin, boljševiški vrhovni poveljnik, je nato ukazal, da so privredili iz hiš tudi žene in otroke, katere so pretepali in nečloveško mučili in končno usmrtili. Mestnega poveljnika so pretepali s konjskimi kopiti toliko časa, da se je znevestil, in ko se je zopet zavedel, so znova bili po njem, končno pa so ga po sredi telesa pretrgali. Ljudi so vlačili iz njihovih skrivališč po dnevi in po noči na prosto in jih počasi mučili do smrti. Na velik vskeovalni most so gonili ljudi po 50 do 60 skupaj in jih tam posamezno pobijali. Eden izmed teh se je bil skril pod most, kjer je vztrajal dalje časa. Slišal je neprestano kričanje in vzdihovanje mučenih ljudi, po katerih so padala konjska kopita, da so se lomile človeške kosti pod njihovimi udarci. Nadalje so posiljali ljudi »riba lovit«, to se pravi: pahnili so jih v vodo, kjer so utonili. Desna roka Trapičina je bila neka ženska po priimku Lebedeva. V mesto se je pokazala samo na konju in nosila je rdečo usnjeno erajco. Nikdar ni bila brez orožja in vedno so jo spremljali trije oboroženi jezdci. Lebedeva je izdala parolo o socializaciji žene. Vsak boljševik je imel pravico do vsake ženske. Ako se je kateri branila, je bila kratkoročno s smrtjo kaznovana. Trapičin in njegovi ljudje so se nemudoma polastili vseh dragocenosti, vsega denarja in zlata, ki so ga našli v mestu. Prebivalstvo je splošno pričakovalo, da pbeže vsi kitajski konzul in napravi konec boljševiškega divjanja. Ali kmalu se je izvedelo, da se ta konzul udeležuje pijančevanja in razuzdanega veseljačenja Trapičina in njegove družbe. Tako je teror uničeval mesto dalje časa. Pred prihodom Trapičina so boljševiki začeli mesto na raznih krajih, in ko so se nato bližali pristanišču japonski vojni brodovi, je izjavil Trapičin, da uniči vse, tako da Japonci ne najdejo nič drugega, nego lužo krvi in kup pepela. Trapičin je nato odšel proti Blagovjenskemu. Ker pa je skrajno grdo ravnal s svojimi spremljevalnimi četami, je izbruhnilo med njimi nezadovoljstvo in kmalu nato je bil Trapičin z njegovimi štabom vred ustreljen.

Tako, kakor v Nikolajevsku, se je godilo še v marsikakem drugem ruskem mestu. In ljudje take divjaške narave naj bi držali še dalje Rusijo pod svojim poveljstvom! Kdor se za boljševike zavzema, se poteguje za krvnik in rabljaz ruskega naroda. Od takih »upraviteljev« pač ne pričakuje nikdo vstajenja Rusije, ako ima le še kolikšna razuma v svoji glavi. Za boljševike se morejo ogrevati le še taki ljudje, kakor so pri nas Novobesarji, ki so se s pametjo skregali.

Gospodarstvo.

ŽELEZNIŠKI PROMET V BOSNI IN HERCEGOVINI.

Dolžina državnih železnic v Bosni in Hercegovini znaša okoli 1000 km. Pod njihovo eksploatacijo je sedaj 24 km dolga majdana železnica Podlugovi-Vareš. Sarajevska električna železnica (37 km) je bila pod upravo državnih železnic do aprila letošnjega leta.

Pod lastno upravo so železnice Dobrljin-Srnetica-Drvar-Knin, Srnetica-Jajce in bivša Steinbeisova Dobrljin-Drvar. Dolžina teh prog znaša 337 km razven 120 km dolgih gozdnih železnic. Proga Jajce-Mliniste je državna.

Od Zavidovića do Kusače pelje krivajska 118,3 km dolga železnica, od Usore v Pribinić pa 40,5 km dolga državna železnica pod upravo gozdarskega oddelka pokrajinske vlade.

Vse te proge so ozkotirne razven zvezne normalne proge Slav. Brod-Bos. Brod. Celokupna dolžina bosansko-hercegovaških železnic znaša okoli 1542 km.

V proračunskem letu 1920/21 t. j. od 1. junija 1920 do konca maja 1921 je bilo na državnih železnicah sarajevske direkcije odpremljenih 3.698.223 potnikov, ki so prenočevali 275.729.723 km. Dohodki so znašali 78.367.242 K 92 vin. Več nego polovica potnikov je potovala v III. razredu.

Odpremljeno brzovozno in tovarno blago ter priloga znaša 1.529.415 ton, kar je doneslo 240.860.596 K 63 vin. Razni drugi dohodki 6.057.726, tako da znašajo celokupni dohodki 325.285.576 K 26 vin. Izdatki pa znašajo 366.185.823 K 95 vin. Torej so izdatki za 40.900.247 K 69 vin. višji nego dohodki.

Glavni vzrok deficita je v tem, da prevoz blaga še ni tako razvit, kakor prevoz voja. Nadalje so uplivali na stroške ogromni izdatki za promet potrebnih materialov, zlasti za prevoz, materiala in popravila vagonov. Poleg tega pa vrši sarajevska direkcija brezplačni prevoz materiala za beogradsko, zagrebško in subotičko direkcijo.

Nameščenih je 358 uradnikov. 28 zdravnikov, ter še 8880 železniškarov osebja. V finančnem oziru je najboljša proga Usora-Pribinić, ki je imela 397.287,95 Din. prebitka. Odpremila je 79.153 potnikov in 62.965 ton blaga.

(»Narodno Jedinstvo«).

★

—g Reorganizacija Narodne banke. Iz Beograda poročajo, da se izvrši na skupščini delničarjev Narodne banke 11. junija reorganizacija uprave in načina službovanja. S spremembo statuta so bo onemogočil sistem dosedanjega prevladovanja nekaterih bogatih delničarjev. Delnice se bodo v bodoče glasile na ime ter bo onemogočena razdelitev delnic drugim poslovnim prijateljem, ki bi zasigurali stalnost vedno istim osebom v upravnem in nadzorovnem odboru Narodne banke, kjer so dosedaj članski fotelji skupno z delnicami prehajali od očeta na sina. S tem bo ustrezno mlajšim in aktivnejšim bankirjem, ki hočejo da se Narodna banka pomladi z mlajšimi silami. Novi upravni odbor bo sestavljen iz delničarjev iz vse države in ne samo iz Beograda, kakor je bilo do sedaj. Ena največjih pridobitev za celokupni narod s strani Narodne banke bo organizacija državnega posojila in stabilizacija oziroma izboljšanje kurza. Na skupščini se bo razpravljalo predvsem o finančnem položaju države.

—g Prenos in uveljavljanje pravice industrijske lastnine podeljenih v bivši Avstriji in Ogrski. Dne 28. marca t. l. je stopil v veljavo »Zakon o zaščiti industrijske svojine od 17. februarja 1922, ki vsebuje v svojem § 162 sledečo določbo: »Svaki, koji je ma na kom delu naše države uživao koje pravo industrijske svojine onoga dana, kada je stupila u važnost Uredba o Zaštiti Industrijske Svojine od 15. novembra 1920. god., t. j. 27. nov. 1920., a želi da mu se to pravo zaščiti i dalje za ostalo vreme po propisima ovog Zakona na teritoriju na kojoj je do toga dana važilo, mora isto pravo prijaviti kod Uprave za Zaščitu Industrijske Svojine najdalje do 31. jula 1922. godine. Ako se ta prijava do označenog roka ne učini, to će pravo prestat i da važi. Na izrično traženje molice Uprava mu može odobriti razproširanje važnosti njegovog prava na celo teritoriju Kraljevine za ostalo vreme trajanja.« Iz teh točk sledi, da izgube patenti, vzorci, modeli in znamenja, ki so bili podeljeni oziroma registrirani v bivši Avstriji in Ogrski pred 28. oktobrom 1918, svojo veljavnost v naši Kraljevini z 31. julijem 1922, ako jih njihovi lastniki (sami ali po zastopniku, to je po patentnem odvjetniku ali patentnem inženjerju) do tega dne ne prijavijo Upravi za Zaščito Industrijske Svojine v Beogradu s prošnjo, da jim ta Uprava prizna veljavnost še za ostalo dobo njihovega trajanja (pri patentih 15 let od začeta trajanja doživljenega avstrijskega oziroma ogrskega patenta, pri vzorcih in modelih 10 let od začeta trajanja avstrijskega oziroma ogrskega vzorca ali modela; pri znamenjih je trajanje neomejeno.) Brez prijave pri Upravi za Zaščito Industrijske Svojine velja v Avstriji ali Ogrski za doživljena pravica industrijske lastnine samo na bivšem avstrijskem oziroma ogrskem ozemlju, in tudi tam preostane z dnem 31. jula 1922. Na lastnikovo prošnjo pa more Uprava za Zaščito Industrijske Svojine uveljaviti to pravico na celotnem ozemlju naše Kraljevine. Pri-

jave in prošnje je treba vposlati Upravi za Zaščito Industrijske Svojine takoj, da jih prejme ta Uprava najkasneje dne 31. julija t. l., sicer je rok zamujen. Uprava za Zaščito Industrijske Svojine doslej še ni definitivno odločila, ali velja navedena določba Zakona o Zaščiti Industrijske Svojine samo za definitivno podeljene pravice industrijske lastnine, podeljene patente, registrirane vzorce, modele in znamenja ali tudi za pravice, ki so bile ob času prevrata šele prijavljene, a še ne definitivno podeljene.

—g Carine prosti avoz stekla za izdelavo ogledal. Generalna direkcija carin obvešča trgovsko in obrtniško zbornico, da je carinski svet v svoji seji z dne 8. maja 1922, odobril carine prosti avoz stekla za izdelavo ogledal v debelini 4 do 8 mm, ker je tako steklo smatrati v smislu navedbe 61602 z dne 23. septembra 1920. za polufabrikat.

—g Informativni biro na carinarnicah. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani se je radi stalnih pritožb, da stranke ne dobijo na carinarnicah v Ljubljani in v Mariboru nikakih, oziroma nezadostne informacije in polasnica o raznih nelasnih carinskih navedbah, obrnila na generalno direkcijo carine v Beogradu s prošnjo, da naj bi se pri glavnih carinarnicah I. reda v Ljubljani in v Mariboru odredil po en izveščan carinski uradnik, da bi brezplačno dal uradno strankam carinske informacije, kakor je bilo to v srbskem carinskem zakonu predvideno za carinarnico v Beogradu. Zbornica je sedaj prešla od generalne direkcije carin v Beogradu obveščila, da so se ukrenili vsi potrebni koraki, da se tudi pri carinarnicah v Ljubljani in v Mariboru čim prej ustanovi carinski biro, ki bo po členu 51. carinskega zakona dal na vprašanja pojasnila o kakovosti blaga.

—g Menični blanketi nove emisije se izdajo v naključnem času v promet in se bodo nalikale koncem meseca maja dohivali pri pooblaščenih prodajalcih (traktantih). Finančna direkcija blaginje v Ljubljani in davčni urad izven Ljubljane so zavzeli prodajati neposredno strankam le menične blankete v vrednosti po 13 Din. 20 para in nad to vrednostjo. Po 30. juniju 1922 je kolkovanje (dokolkovanje) meničnih blanketov dopustno samo v smislu čl. 13. taksnega in pristolskega pravilnika (Uradni list št. 104 iz l. 1921.) In se smelo uporabljati izključno in sicer tudi ob tem dokolkovanju samo monopolizirani menični blanketi nove emisije. — Živinski potni listi (stočni pasovi) stare emisije razen onih po 50 p, ki ostanejo še dalje v veljavi, se smejo ob predpisnem dokolkovanju uporabljati samo do 30. junija 1922 in se zamorejo zamenjati proti nim nove emisije, oziroma onih stare emisije po 50 para (eventuelno proti doplačilu) do 31. julija 1922. — Potom okrajnih glavarstev, ki prejemajo posebna navodila. Za razbilen živinski potni list, ki so opremljeni z uradnimi potrdili i. st. in živinski potni listi stare emisije po 50 para, ki ostanejo še dalje v veljavi, se ne zamenjajo.

Juljska krajina.

— V Juljski krajini je mnogo jugoslovanskih državljanov, kakor nam poročajo iz Gorice, posebno takih, ki so podvrženi še vojaški službi, ki jim pa ta služba ne diši. Služijo si kruh, kakor pač morejo; z delom pa tudi s tatvino. V Tolminu je bil aretiran neki Andrej Videmšek, 22 let star, po poklicu zidar, doma iz Dola pri Ljubljani, ker je izmaknil svojemu lastnemu gospodarju zabojslatinske vode.

Sokolstvo.

— 40letnica »Mozirskega Sokola«. »Mozirski Sokol« praznuje v nedeljo dne 28. t. m. svojo 40letnico z veliko narodno slavnostjo, kakor se je praznovala pred 40 leti ob udeležbi Zagrebčanov, Ljubljancev, Tržičanov, Čehov in drugih. Vabimo vse, da ta dan izlete v Mozirje, v ta lepi trg v Gornji Savinski dolini. V nedeljo vozi poseben vlak, ki ima ponoči zvezo z Ljubljano in Mariborom. Prihajajoči vlaki na Rečico ob Paki in Paško vas so ugodni za poset vse slavnosti, za odhajajoče pa vozi dne 28. maja ob 23. uri poseben vlak iz Velenja proti Celju, stoji na vsaki postaji ter imajo izletniki direktno zvezo na Celje-Maribor-Ljubljana-Zagreb, tako bo dana možnost, da se od vseh strani čim v največjem številu udeležijo. Polnoštevila mariborska godba odide šele dne 29. maja. Vsaki ljubitelji narave, godbe, telovadbe, zabave, kuhinjskih in kletarskih užikov bo zadovoljen. Ob vzočju Savinskih planin, nozdravljen nam slovenski sin, in ob velovih Savine kmečke, dobrodošle Slovenke in sestre. — Zdravni Odbor.

— Skupna seja prehranjevalnega odbora zletnega odbora se vrši v torek, dne 30. maja 1922 ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma. Člani tega odbora naj se seje gotovo udeležijo. Zdravni Odbor.

— Kočevski Sokol. Izlet naračaja v nedeljo 28. maja. Zbirališče pred br. Beljanom ob 13. uri.

— Sokolsko društvo v Zireh priredi dne 28. t. m. pešizlet v Sovodnje. Odhod iz Zireh točno ob pol 13. z domačo godbo na čelu. V Sovodnjah bo javen nastop telovadcev in telovadkinj ter ženskega in moškega naračaja. V slučaju slabega vremena se pešizlet preloži na prihodnjo nedeljo. — Bratje Sokoli, prijatelji in somišljeniki sokolske ideje iz bližnje okolice prihitite ta dan v čim večjem številu v Sovodnje!

Narode za gladujoče v Rusiji.

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Petek, 26. maja: »Lilom«. Red B in D.
Sobota, 27. maja: »Peterčkove poslednje sanje«. otroška predstava za izven-ljubljanske šole. Začetek ob dveh popoldne. Izven.
Nedela, 28. maja: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Izven.
Ponedeljek, 29. maja: »Madame Sans Gene«. Red C.
Torek, 30. maja: Zaprto.

OPERA.

Petek, 26. maja: Zaprto.
Sobota, 27. maja: »Rigoletto«. gostovanje g. Roberta Primožiča iz Zagreba. Red A in E.
Nedela, 28. maja: »Tosca«. gostovanje g. Roberta Primožiča iz Zagreba. Izven.
Ponedeljek, 29. maja: Zaprto.
Torek, 30. maja: »Rigoletto«. gostovanje g. Roberta Primožiča iz Zagreba. Red B in D.

— Pohujšanje v dolini šentflorjanski v bivši areni Narodnega doma. Dramska sekcija Jugoslov. napr. akad. društva »Jadrana« v Ljubljani je priredila v sredo, 24. t. m. v svojem novem »Naprednem dijaškem domu« prvo predstavo, ki zasluži v vsakem oziru veliko priznanje. Akademiki so igrali Cankarjevo »hudobno komedijo« prav po njegovi želi, le da so malo preveč karikirali, sicer pa z isto razposajeno zlobnostjo, kakor je Cankar pisal besede. Med igralci je bil zelo dober Kristof Kobar, ki res ni bil »ne velik, ne malhen«, tudi ne patetičen, pač pa je včasih po nepotrebnem deklariral. Župan, ki je tudi spretno režiral igro, je ugalal, le škoda, da ni imel one čistilnosti, ki jo Cankar zahteva zani tudi v žalosti. Švilgilo je igral dobro — »šolmašter« pa je bil bl. Cerkovnik je bil skoraj drugi Rogoz. Zlodeju je v splošnem primarnovala potrebna ironija, drugače pa je bil dober, čeprav smo navajeni Pečka. Popotnik pa je bil preveč diskreten. Tudi daccari, notariu in štacurnaru se ne more razven pretraneza karikaturala ničesar očitati. Jacinta je bila po glasu in gestah »dvojica« g. Šaričeve »z vsemi čistimi čednostmi, ki jih moralni ljudje imenujejo slabost«. Nalobila med vsemi dobri. Zunanja vredna župana, štacurnarka štacurnarja, ekspeditorka in daccarka pa »kakor jih je v Ljubljani veliko«, vsaj takrat, ko jih je videl Cankar. Občinstvo, izključno inteligenca, je bilo s predstavo zadovoljno ter je navdušeno aplavdiralo igralcem. Može bi bilo dobro tudi v gmetnem oziru, ako se igra ponovi. Na vsak način pa naj prijatelji napredne akademske mladine predprijeto nien idealizem s posečanjem predstev v našem novem akademskem Talij-nem hramu.

— Iz gledališke pisarne. Za predstavo »Peterčkove poslednje sanje«, v soboto dne 27. t. m. ob dveh popoldne, so rezervirana mesta za te-le šole: Presele 127, Domžale 100, Horjul 100, Log 55, Jezero 40, Blatna Brezovica 40, Dolosko 74, Drenov grič 38, St. Jakob ob Savi 50, Dobrova 83, Tržišče pri Mokronogu 27, St. Vid 61, Mokronog 30, Vrhnika 53, Mošče in St. Peter 60. — S tem je gledališče razprodano in so nove prilive udeležencev izključene.

— Zadnja premijera naše opere bodo Puccinijeve najnovejši tri operne enodejank, ki so se uprizorile nedavno na dunajski državni operi.

— Zadnji premijeri zagrebškega kazališča v tekoči sezoni bosta dne 27. t. m. prvič na tem odru izvajana ruska baleta »Scherezada« Rimskega Korzakova in »Knez Igor« Borodina in Polovickkega. Kot medigro dajo Schumannovega »Papillona«.

— Ivo Vojnović je izročil zagrebškemu kazališču novo svojo dramo »Maskarater piše dramo« »Zenske iz vojske«.

— Mednarodno duševno sodelovanje. Svet Zveze narodov je imenoval dvanaest članov novega odbora za proučevanje mednarodnega duševnega sodelovanja. Med imenovanimi člani je tudi profesor Einstein.

— M. D. Gjurić: 12 Ex libris. Pri-je koje pol godine bila je u Bruxellesu medjunarodna izložba Ex librisa, na kojoj su izložili i neki naši grafičari, a ponajviše naš poznati grafičar M. D. Gjurić. Dvanaest ponajboljih njegovih Ex librisa izdali su sada češki grafičari, ri pod gornjim naslovom u vrlo lepoj i ukusnoj mapi. Uz Ex librise nalazi se u svim svetjskim jezicima napisan kratak, ali simpatičen prikaz današnjega Gjurićeva rada. Češki grafičari nazivlju Gjurića korifejom hrvatsko-erspske grafike.

— III. mednarodni kongres za mor-alno vzgojo v Zenevi. Pripravljalni odbor tega kongresa je izrazil željo, da naj mu pošljejo za mednarodno knjižnico 12 naših najboljših knjig, znanstvenih in leposlovnih, ki se tiče-jo vzgoje v najširšem pomenu besede. Akad. soc. ped. krožek je nato posilil nekatere naše strokovnjake za nasvet glede izbire teh knjig ter je prejel 17 odgovorov. Končno se je izbrala izmed predlaganih knjig na javnem sestanku krožka dne 8. V. 1922 sledeča dvanaest-rica: 1.) Cankar, Moje življenje; 2.) Cankar, Podoba iz sanj; 3.) Debevc, Vzori in boji; 4.) Levstik, Zbrani spisi za mladino; 5.) Meško, Mladim sročim I, II; 6.) Milčinski, Ptiki brez gnezda; 7.) Ozvald, Smernice; 8.) Schreiner, Preosnova vzgojstva; 9.) Ušenič-nik, Knjiga o življenju; 10.) Zbornik pedagoški XVIII; 11.) Zupančič, Ci-ciban; 12.) Zupančič, V zarje Vidove. Tem potom se zahvaljuje Akad. soc. ped. krožek vsem, ki so sodelovali pri izbiri in vsem založnikom, ki so daro-vali v ta namen knjige.

Telefonska in brzovozna poročila.

NAŠA VLADA ODREKA VSAKO POMOČ GENERALU VRANGLU.

— Beograd, 26. maja. (Izvirno.) Kakor znano, je general Vrangl pred dnevi poslal bolgarski vladi protestno brzovozno noto. Nekateri listi so priobčili besedilo te note in jo skušali komentirati v tem smislu, da general Vrangl lahko računa na našo podporo pri eventuelni akciji. Sročni pa je zunanje ministristvo potom Presbiroja objavilo važen komu-nike, v katerem veli:

Pooblaščenji izjavljamo, da kraljeva vlada ni prejela nikakega telegrama, ki naj bi ga bil general Vrangl faktično poslal bolgarski vladi. Iz teksta tega telegrama naj bi se dalo sklepati, da more general Vrangl faktično računati na našo pomoč pri izvršitvi svoje akcije. To tolmačenje je popolnoma krivo.

Vlada kraljevine Srbov, Hrva-tov in Slovencev ne bi nikdar in v nobenem slučaju mogla odpuštili, da bi kdorkolišbodi in klerkoli na našem ozemlju pripravil kako oboro-ženo akcijo proti državi, s katero živimo v miru in s katero želimo ži-veti v miru.

General Vrangl niti nima, niti ne more imeti oborožene sile v naši državi, niti ne more naša država trpeti, da bi obstojala na našem ozem-lju kraka oborožena sila. Naša država bi tako oboroženo silo, če bi se začela zbirati na našem ozemlju, takoj razgnala.

SPORAZUM MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJO SE NI PODPISAN.

— Beograd, 26. maja. (Izvirno.) Tiskovni oddelk zunanega ministr-stva objavlja: Trditve nekaterih li-stov, da je že podpisan sporazum med Italijo in Jugoslavijo, so neutemeljene in brez vsake podlage.

— Beograd, 26. maja. (Izvirno.)

O posredovalnem predlogu Lloyd Georgea poročajo nekatere podrobnosti. Na posebnem sestanku naše in italijanske delegacije je najprej zahteval italijanski zunanji minister Schanzer, da se v zadrskem vprašanju zavaruje v korist Zadru železniška proga Zagreb-Knin. Dalje je zahteval popolno zavarovanje živeža mestu Zadru. Naša delegacija je kratko izjavila, da so te zahteve absolutno nesprejemljive. V tem momentu je Lloyd George prišel s posredovalnim predlogom. Lloyd George je dyakrat sprejel ministra zunanjih zadev dr. Ninčiča in ministra dr. Krstiča. Lloyd George ju je prosil, naj Jugoslovenci sprejmo njegov predlog, da se tako doseže sporazum med obema državama.

DRŽAVNO POSOJLO.

— Beograd, 26. maja. (Izvirno.) Finančni minister dr. Kumanudi je na sklep ministrskega sveta dal ameriški bančni skupini Hohlgarten & Comp. sedemdnevni rok za predlo-žitev definitivne in detaljirane po-sojline ponudbe. Banka Hohlgarten je pripravljena dati naši državi po-sojilo v znesku 100 milijonov dolar-jev proti emisijemskemu kurzu 86% in proti 8% obrestmim. Zahteva pa go-tove koncesije v zadevi gradnje Jad-ranske železnice in novega Jadran-skega pristanišča. Po preteku se-demdnednega roka vlada definitivno odloči, katero ponudbo bo sprejela in s katero bančno skupino zaključi posojilo.

ZAUPNICA LLOYD GEORGEU.

— London, 25. maja. (Izvirno.) Zveza Ankležev, ki so upniki Rusije, je v posebni spomenici izrazila Lloyd Georgeu popolno zaupnico glede nie-gove politike za gospodarsko obnovo Rusije. Uduženje zagovarja načelo, da se čimprej obnove trgovske zveze z Rusijo in da se na ta način pomore k gospodarski obnovitvi Ru-sije.

POLJSKI ZUNANJI MINISTER SKIRMUNT.

— Varšava, 25. maja. (Izvirno.) Zunanji minister Skirmunt se je dan-es povrnil iz Genove.

POLITIČEN UMOR V SOFIJI.

— Sofija, 25. maja. (Izv.) Vso bol-garsko javnost še vedno zanima umor glavnega urednika opozicijskega li-sta »Slovce« Aleksandra Grekova. Ka-kor je bilo javljeno, je bil Grekov na svojem stanovanju ponoči pred dnevi umorjen. Morilec je neopaženo pobegnil. Bolgarska vlada je razpisala 10.000 le-rov nagrade onemu, ki izsledi morilca. Grekov je bil svojočasno poslaniški od-pravnik v Bernu in Stockholm. V so-fijskih diplomatskih krogih je užival Grekov tople simpatije. Bil je tudi taj-nik diplomatskega kluba Union.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. maja 1922.

— **Bolezen grške kraljice Jelenice.** Iz Beograda javljajo: Po poročilih iz Aten je bolezen soproge grškega prestolonaslednika, kraljice Jelenice krenilo na bolje. Nastopilo je končno izboljšanje. Dnevna temperatura je normalna in ne presega 37° C. Puls znaša 102, dihanje 26. Rana normalno zarašča. Romunska kraljevska dvojica se koncem tega tedna povrne na križarki »Marasti« zopet v Bukarešto.

— **Povratak princa Pavla.** Iz Beograda javljajo: Nocoj se je povrnil iz Bukarešte princ Pavle.

— **Udeležba pri poročnih svečanstvih v Beogradu.** Po poročilih beogradskih listov se je doslej prijavilo 80.000 oseb, da se udeležijo svečanstvu povodom kraljeve poroke v Beogradu. Splošno se pričakuje, da bo število udeležencev naraslo na 120 do 150.000.

— **Pred kritičnimi dogodki?** Preteklo nedeljo so imeli predstavitelji vseh uradnih organizacij v Beogradu sestanek, na katerem so sklepali o korakih, ki jih je treba napraviti, da se končno vendarle zboljša bedno stanje državnih nameščencev. Predstavitelji vseh na konferenci zastopanih organizacij, so podpisali spomenico, namenjeno vladi in narodni skupščini, v kateri zahtevalo, da se takoj razmeram primerno uredi vprašanje njih službenih prejemkov ter povdarjalo, da je to zadnji korak, s katerim se obračajo na vlado, da mirnim putem uredi to vprašanje, ker bodo sicer primorani, da posežejo po skrajnih sredstvih, t. j. po štrajku in sabotaži. K tej vesti pripominja beogradsko »Vreme«: »S to soglasno spomenico stopa uradniško vprašanje v svojo odločilno in končno fazo: ali bosta vlada in narodna skupščina ugoditi upravičenim zahtevam uradništva, ali pa bo državna mašina prenehala delovati, kar bo imelo nepregledne posledice.«

— **Vsak objektivno misleč človek mora priznati,** da so državni uslužbenci danes tako slabo plačani, da jim mesečni prejemki ne zadostujejo niti za najprej potrebne življenjske potrebe. Zato je dolžnost države, da daj svojim nameščencem vsaj takšno plačo, da bodo lahko živeli. Uvaževati je treba, da se državnih uslužbencev že loteva obup in v obupu se končno res lahko odločijo za sredstva, ki lahko imajo za državo katastrofalne posledice. Ako pa država ne bo storila ničesar, da napravi konec bedi, ki vlada med njenimi uslužbenci, se naj ne čudi, ako ob koncu koncev prevlada med njimi radikalizem, ki propagira že danes sabotažo in štrajk kot edino sredstvo, da dobe to, kar je potrebno vsaj za skromno življenje.

— **Podpora »Glasbeni Matici«** Kakor poročajo beogradski listi, je ministrski svet dovolil »Glasbeni Matici« 10.000 dinarjev podpore.

— **Prihodnja seja celjskega občinskega odbora** se vrši v petek, dne 26. t. m. ob 20. uri. Ker se bo samo nadaljeval dnevi red zadnje seje, pridejo v razgovor zadeve tržnega, obrtnega ter pravnega odseka in perzonalija.

— **Pisarne divizijske intendature** Dravske divizijske oblasti se nahajajo v vojašnici vojvode Mišića (breje Belgijska vojašnica) objekt XIV, pritličje. Vhod iz Vojaške ulice.

— **Za narodno prebudo koroskih Slovencev** vlezalozni in v narodnem boju osiveli prost Gregor Einspieler bo dne 1. junija instaliran za župnika v St. Jurju v Slov. goricah. Za časa koroskih bojev je prišel ob vse imetje in je jedva odnesel golo življenje. Zato sodimo, da ga je pomanjkanje dovedlo do tega, da je proslil za službo. Če pa vprašamo, zakaj je bil degradiran od prosta na župnika, se nam vsiljuje odgovor: ker je preveč naroden in premalo klerikal.

— **Fevdalizem.** Deveto javno predavanje Zvonimirja Bernota, glavnega urednika »Napreča«: »Fevdalizem«. Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje ali tudi na daljši govor, vendar ne nad deset minut. — Sobota, 27. maja 1922. Velika dvorana Mestnega doma v Ljubljani. — Začetek točno ob 20, konec najpozneje ob 22. — Cena vstopnicam običajna.

— **Pooblaščenke banke za osiguranje valute.** Generalni inspektorat ministrstva financ obvešča trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani, da smejo po členu 6. pogodbe, ki je bila sklenjena med Narodno banko in bankami, ki so pooblaščenke za arbitražo, one banke, ki se bavijo stalno z izvozom, same pri sebi zagotoviti valuto za izvoz. Ta pravica pripade sledečim bankam: Izvozna banka, Beograd; Francosko-Trgovinska banka, Beograd; Englesko-Trgovinska banka, Podunav. Trgov. Akc. društvo, Beograd; Zemaljska banka, Beograd; Prva Hrvatska Stedionica, Zagreb; Hrv. Slavenska Zemal. Hipotek. banka, Zagreb; Srpska banka, Zagreb; Hrvatska eskomptna banka, Zagreb; Jugoslovenska banka, Zagreb; Jadranska banka, Ljubljana; Jugoslovenska Union Banka (s Slavonsko banko v Zagrebu), Ljubljana; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana.

— **Tečaj na podkovski šoli.** Obvezni polletni tečaj na državni podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. julija 1922. Za vstop v tečaj je vložiti pri vodstvu državne podkovske šole v Ljubljani do dne 5. junija 1922. prošnjo ter je priložiti: 1. rojstni in krstni list, 2. domovinski list, 3. zadnje šolsko izpričevalo, 4. učno izpričevalo 5. ubožni list, 6. navedeno izpričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen; učenci imajo prosto stanovanje v zavodu; skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje klavne živine in mesa.

— **Bivši avstro-ogrski oficirjem.** Finančna delegacija objavlja, da morajo v našo vojsko nesprejeti oficirji bivše avstro-ogrske vojske predložiti ministru vojne in mornarice z dokumenti obloženo prošnjo za upokojitev s kraljevim ukazom. Oficirji, ki bodo po predlogu ministra vojne in mornarice tako upokojeni, bodo od vojnega ministrstva prejeli predpisano »uverjenje«. Na podlagi tega uverjenja naj potem predlože g. ministru finance prošnjo za priznanje in odmero pokojnine, in sicer in duplo ter prilože izvirni prošnji izvirno »uverjenje«, prepisu prošnje pa prepis »uverjenja«. Te prošnje pošlje gospod finančni minister dotični pokrajinski upravi, oddelku za socialno politiko, da ugotovi pravico do pokojnine in nje višino. Po izvršenih poizvedbah bo potem g. finančni minister izdal nalog za izplačevanje pokojnine potom pristojne delegacije ministrstva financ. Ravnotako bo izključno g. finančni minister priznaval vdovnine in sirotine fakih oficirjev in pa pokojnine že prelo upokojenih oficirjev bivše avstro-ogrske vojske, ki so naši državljani.

— **Mestna hranilnica ljubljanske zgradbe** v Dalmatinovi ulici, na stavišču poleg Štruklija, štirinadstropno uradniško stanovanjsko hišo in so ponudbe za vsa stavbna dela vložiti pri hranilničnem tistištvu do 27. t. m. Z zgradbo se prične še to poletje.

— **Iz Trnovelji pri Celju** se nam poroča: V petek, dne 19. t. m. je izbruhnil nemadoma ogenj v gospodarskem poslojstvu obsestnika Antona Mahena ter ga unenelil. V veliki nevarnosti so bila sosednja poslopja, a se je gasilem obrsalo ogenj omejit. Požar je zakrivila najbrž zločina roka.

— **Obrtno nadaljevalna šola pri D. M. v Polju pri Celju** v nedeljo 28. maja razstavo, h kateri se obištevajo, ki se za stvar zanima, navkljubne vabi.

— **Volitve v pridobitno komisijo za Celje in celjski okraj.** Volitve se vršijo prihodnje nedelje, dne 28. t. m. in sicer za mesto Celje pri davčnem okrajnem oblastvu, za okraj pa na davkarjih v Celju. Volilci in prizadeži krogi naj teh volitev ne podcenjujejo.

— **Radovljiški župan.** Pišejo nam: Cena R. je torej obolen. To je očividno prst božji, ker: kdor drugemu jama kopje, sam vanjo pade. Delikt je jasen kot beli dan, in ni močnega, da bi bila pri vzkliku obravnavi obsodba razveljavljena, narobe kazni se najbrže poveča in spremeni edino-le v zapor, in ker se je »Slovenec« nad to obsodbo na čuden način zgražal, zaslužil, da ga zgrabi državni pravnik. Te vrste delikti so tudi izključeni iz amnestije. Vseled te obsodbe pa bi moral g. Cena tudi takoj odločiti i županstvo i odborstvo hranilnice, ter izgubiti pravico do izvrševanja obrd. Toda, kaj to mar! njemu, vsomogočnemu, v bahavi domišljivosti: »Kakor jaz rečem, tako bo, kdo ima kaj ukazovati meni, bogu enakemu!« Suspendiran je sicer od županstva, toda mož kljubuje oblasti — saj je svojčas ostavil i glavarja — in županiški poslovno izročiti: »Kje je kdo, ki bi se drznil prisiliti me k temu?« Poklical je iz Ljubljane glasovitega odvetnika, in ta mu je baje nasvetoval »pasivno resistenco«, in natlačen s to idejo, se je odpeljal v Trst, kjer menda misli počakati, da se kaša shladiti. In kdo je ta mož, ki misli, da zanj ne velja zakon, ter da sme kljubovati oblasti? To je strasten, do mozga zarizen klerikalec, seveda duševna reva, saj je končal svoje študije na enorzrednici v Mošnjah, vojni dobilkar, ki si je prislužil težke milijone zato, da sedaj v družbi oproda Bastelna in radovljiških pevcev kot kolednikov, katere napaja po gostilnah, širi po okolici klerikalizem, ki mrzi naše spassfelle Srbe, ter hoče razkosati in tako uničiti našo enotno Jugoslavijo. Ali so državni gozdi zato, da se iz njih črpa bogata sredstva v protidržavno agitacijo? Kak »izem« je to, gofovo ne balkan-izem. Pozivljemo torej kompetentno oblast, da čuva svoj in državne prestiz, ter tu izvaja vse konsekvence, in tei gospodi takoj energično pove: da zakon velja tudi za klerikalne magnate-bahače, in naj napravijo še tako imenitne love in bogato lukulčne poldne.

— **Od Sv. Jurija, p. Rogašovci.** Tu se je ustanovilo društvo »Piparski klub«, ki si je nadelo prelepo nalogo, da spravi na noge komaj ustanovljeno šolsko knjižnico pri Sv. Juriju in podpira »Jugoslovensko Matico« ter širi narodno delo ob meli Burgenlandu, kjer je bilo isto šoletijsko mrtvo. Društvo ima v programu tudi, da začne z igrami, katere so velikega narodnega pomena, posebno ob naši najsevernejši meli. Zanimanje za društvo je zelo veliko in upa se na dobre uspehe, posebno, ker je to društvo kot prvo te vrste v Prekmurju. Ker društvo ve, da znafe v ostali Sloveniji ceniti pomen narodnega dela in šolskih knjižnic ob meli, posebno v Prekmurju, se isto obrača do javnosti, posebno do knjižarn, raznih društev itd., da prisloži društvu na pomoč s kakim knjičco, ali pa z denarnimi prispevki. To so le male žrvice, posebno še, če pomislimo, koliko mrtvih knjič je, ki ležijo zakopane v prahu po celotni in omarah brez haska, med tem ko bi tu jako dobro došle in bi se obnavljale stvore. Treba je le malo do-

bre volje in več zanimanja za naše Prekmurje, pa gre, in nobena žrtev ne bo preteška. Mislimo moramo vedno na mladino, ki je naš up! Torej na delo! Darove naj se blagovoli poslati na »Piparski klub« v Sv. Juriju, p. Rogašovci, Prekmurje. — »Piparski klub«.

— **Gasilska vaja v Mednem.** V nedeljo dne 21. maja 1922. se je vršila v Mednem pri St. Vidu velika gasilska vaja, katere se je udeležilo sedem gasilskih društev, in sicer društva St. Vid, Vižmarje, Guncije, Stanežice, Medno, Preska, Pirnice. Požar so markirali v Mednu na hribu, kjer je gorelo gospodarsko poslopje, in sicer na dveh kraljih. Gasilci so napeljali dve cevi iz Save pod železniškim tihom in pod glavno cesto do pozorišča do 1 km daljine od Save; postavili so v večjih presledkih ročne brizgalice ter tako dvignili vodo v hrib, kjer je gasilec z močnim vodnim curkom gasil goreče poslopje. Nekatere brizgalne gasilnih društev so nove te novejšega sistema. Cevi imajo v jako dobrem stanu in je tudi veliko novih. Te imajo najmodernejšo spojke in ne več starih, kakor jih imajo skoraj vsa društva v Sloveniji. V društvih vlada vzoren red in disciplina ter veliko zanimanje za napredovanje v gasilskem znanju, za spopolnitev gasilnega orodja ter izurjenost moštva. Veselje je gledati posebno starejše moške, ki delujejo po 40 let na tem polju, s kako vmeo govore in delajo za svoje ideale. Ti so z dušo in telesom pravi gasilci, mošče na mestu.

— **Velik požar na Dobrni pri Celju.** V četrtek popoldne je izbruhnil požar pri poselniku Volavcu na Dobrni. Ogenj se je bliskoma razširil in je bila velika nevarnost, da zgori cela vas. Vendar so bili ognjegasci hitro na mestu, lokalizirali ogenj ter s tem preprečili velik gozdni požar. Škoda znaša več stotisoč kron.

— **Ogenj v Trzinu.** V nedeljo popoldne je izbruhnil požar v Trzinu, ki je uničil vsa gospodarska poslopja poselnikov Zoreta in Grozdeka. Požarne brambe iz Domžal, Mengeša in Stoba so ogenj omeile in preprečile večjo nesrečo. Pri Grozdeku so rešili samo živino, pri Zoretu pa vso opremo. Kako je nastal požar, ni znano. Škoda je velika.

— **Nasilnež Korbar iz Hrušice zopet obsojen.** Bivši klerikalni župan občine Dobrunje je bil danes obsojen pred okrajnim sodiščem ni 100 Din. globe, ker je — misleč da se mu mora vse pokoravati kot v onih časih, ko ga je štivila roka dr. Šušteršiča in njegovih kumparov dr. Pegana in dr. Lampeta — sunil z roko Marijo Zorec z desko v obraz in jo, kot je konstatiral zdravnik, občutno poškodoval. Poleg tega ima Korbar tožitelci plačati še 2000 K za bolečine in vso zdravniško oskrbo.

— **Nepošten nosilec ameriških dolarjev.** Iz Maribora nam pišejo: Jožef Copek iz Velike Polane v Prekmurju se je začelkom marca 1921. odpravil iz Clevelanda Ohio na povratek domov. Imel je pri sebi pred alkoholno prepovedjo skritih še mnogo litrov dobre kapljice, katero je za odhodnico s svojimi prijatelji izpil. Med prijatelji in rojaki se je nahajal tudi Janez Zardina, ki je Copeku izročil 250 dolarjev s prošnjo, naj jih izroči njegovi, Zardinov ženi Ani, ko se vrne domov. Copek je to obljubil in se po srečni vožnji dne 21. marca vrnil na dom. Izročil pa je Zardinov ženi samo 200 dolarjev. Dne 26. marca, torej že par dni pozneje, pa je dobila Zardinova žena od svojega moža iz Amerike pismo, v katerem jo po uvodnem pozdravu s sv. Marijo in vsemi nebeskimi svetniki obvešča, da ji je po Copeku poslal 250 dolarjev. Ko je žena nato opozorila Copeka, ni hotel nič vedeti o kakih 50 dolarjev več. Ker se je Zardinov ženo sumljivo, ga je ogradila. Dognalo se je, da je Copek isto napravil tudi že v slučaju Noyak, kateremu bi bil moral izročiti 400 dolarjev, izročil pa jih je le 350. Značilno je tudi, da se Copek v obeh slučajih izgovarja na popolno pijanost izročiteljev zaupanega mu denarja ter hoče s tem dokazati, da dotičniki vsled pijanosti niso verodostojni, če izpovedujejo, da so mu izročili več denarja. Razprava se vleče že eno leto. Naša država bi morala za zaslišanje pri v Clevelandu plačati 53.000 kron. Obrnil so se že na naš konzulat, od katerega tudi ni nobenega odgovora. Sodišče upa, da bodo prizadeži po poročilih v listih opozorjeni, da se sami zgledajo pri svojih notorih ali sodiščih ter tako naši državi prihranijo lep denar, svari sami pa pomagajo do končne rešitve. Druga glavna razprava, ki se je vršila dne 20. t. m. pred mariborskim senatom, se je v svrhu zaslišanja prizadetih pri v Ameriki preložila na nedoloten čas.

— **Nenavadno premeten slepar.** V soboto popoldne je prišel v glavno trafiko na Mestnem trgu v Ljubljani mlad, elegantno oblečen nkvavir in zahteval za otokil 15.600 K raznih kolekov. Vse skupaj je vtiaknil v lepo rulavo kuverto, ko se je nenadoma spomnil, da nima dovolj denarja. »Oprostite, gospodična, trenutek, nimam dovolj denarja s seboj, grem takoj ponj.« In odšel je ter pustil kuverto s koleki na miz. Ker se je pa »trenutek« spremenil v celo dolgo uro in še dalje, je trafikantinja Frančiška Gole odprla kuverto in hotela koleke vložiti nazaj. V njeno največje presenečenje pa v kuverti ni bilo kolekov, ampak sami ničvredni papirji. Prekanjeni kavalir je namreč kuverto v neopaženem trenutku zamenjal z drugo slično. Drzen slepar je bil oblečen v temnomodro obleko, imel je rjave čevlje in govoril srbski in francoski. Trafikantinja je oškodovana za 15.524 K.

— **Zasačen vlomilec.** V Gradcu je bil te dni aretiran neki Ritonla, pekovski pomočnik pri Zgoncu v Mariboru. Ker mu je delo smrdelo, je vtiaknil pri svojem moštvu in mu odnesel razne obleke in 30.000 K gotovine ter jo odkuril na veselo potovanje v Gradec, kjer pa so ga oblasti zlesledile in ga oddale mariborskemu sodišču.

— **Železniška konferenca v Lvovu.** — Lvov, 25. maja. (Izv.) Železniška konferenca, na kateri so bile udeležene delegacije Češkoslovaške, Poljske, Rumunske in Avstrije je dokončala svoje delo. V glavnem je razpravljala o tranzitem železništem prometu med interesiranimi državami. Posebna podkomisija izdelala zavani podrobnih sporazum. Do 20. junija imajo potem kompetentne vlade sporazum odobriti.

— **Borzna poročila.** — Zagreb, 26. maja. (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 13.25, 13.50, Pariz 6.25, 6.50, London 315.—, 317.50 Berlin 24.—, 24.50, Dunaj 0.7075, 0.7150, Praga —, 137.—, Trst 3.665, 3.725, Bukarešta 49.—, —, Newyork 70.25, 70.—, (žek), Budimpešta 8.80, 9.—, Valute: dolar —, 69.—, napoleonor 220.—, —.

— **Millionski dolžavanti iz Zagreba pod ključem.** Pred kratkim smo poročali, da je uradnik Mikolji ogoljufal zagrebski čekovni urad za ogromno vsoto 9.200.000 K in pobegnil. Na podlagi tiralnice zagrebske policije je bil sedaj Mikolji aretiran v Celovcu. Tam si je kupil prekrasno vilo in začel je pod tujim imenom seveda razkošno živeti, dokler ga ni dosegla roka pravice. Oddan je bil policiji v Zagrebu.

— **Prva žrtev kopanja.** Včeraj popoldne je utonil v Savi 17letni sedlarski valenec Avgustin Prešern. V družbi dveh tovarišev se je kopal nedaleč od železniškega mostu pri Zalogu. Vseled premrzle vode ga je prijel krč in je nenadoma zginil v vodi, ne da bi njegova tovariša to opazila. Trupla dosedaj še niso našli.

— **Splošno žensko društvo vabi svoje članice,** da se polnoštevilno udeležijo pogreba mnogotele mrljive in postrvovale obdornice ge. Jos. Vidmarjeve. Pogreb se vrši danes, petek ob 17. iz hiše št. 19 Pred škofijo.

— **Zgubila se je listnica** v Novem Udmatu. Pošten najditelj naj jo odda v gostilni Prusnik.

— **Turistika in šport.** — Planinci na občni zbor S. P. D. Danes v petek 26. t. m. se vrši ob 20. v veliki dvorani Mestnega doma izredni občni zbor »Slovenskega planinskega društva.« Na dnevnem redu tega zborovanja so tri vevazezne točke: Prva točka se tiče težkoč, ki jih dela vojaška oblast turistiki v Julijskih in Savinskih Alpah, ki je središotje vse slovenske turistike. Z ovirami, ki jih dela glede obiska teh gora vojaška oblast, je v živo zadeto »Slovensko planinsko društvo«, ki je ogroženo v svojih temeljih, ako obveljajo nazori, ki jih zastopa vojaška obmejna oblast glede turistike. Drugo vazo vprašanje, ki se mora rešiti na občnem zboru, je zgradba planinskega doma v Kamniški Bistrici. Ako je kje zgradba takšnega planinskega zavetišča potrebna, je to v Kamniški Bistrici, ki je ena najbolj posečanih izletnih točk v naših planinah. Že pred 10 leti se je sprožilo to vprašanje, ki se nahaja žel še danes na isti mrtvi točki kakor pred leti, kar je na škodo turistične vobče. Planinskemu društvu pa prav posebno. Tretja takisto važna zadeva, ki jo je treba urediti na izrednem občnem zboru, je ustanovitev Zveze jugoslovenskih planinskih društev. Turistika se bo v naši državi lahko razvijala šele, ko bo do planinci širom vse postrane naše domovine organizirani po vzgledu in vzorcu našega planinskega društva in za to je že skrajni čas. Zborovanje je torej vevazežno, za to vabimo vse člane SPD, da se v čim največjem številu udeležijo današnjega izrednega občnega zboru.

— **T. K. »Skala«.** Izredni občni zbor se vrši v torek dne 30. t. m., točno ob pol 20. v magistratni posvetovalnici, na kar se člani ponovno opozarjajo.

— **Ilirja II. : Ljubljanski Akademiki 6 : 1.** — **Rapid (Maribor) : Sturm (Graz) 1 : 6.** — **Zagreb. Concordia : Ilirja 3 : 0.** Sparta : Viktorija 3 : 2, Slavija : Mazabi 2 : 0.

— **Društvene vesti.** — **Pevski odsek gospodarskega narodnega društva za šentjakovski okraj** v Ljubljani napravi na binkoštni ponedeljek, t. j. dne 5. junija v slučaju ugodnega vremena celodnevni izlet na Smarjetno goro pri Kranju. Društvene člane in članice ter prijatelje pevskega odseka in društva vabimo, da se pridružijo izletnikom. Vse, ki se namejavajo udeležiti izleta prosimo, da to javijo najkasneje do sobote dne 27. t. m. v v društveni knjižnici, Vožarski pot 2 ob običajnih poslovnih urah. — Odbor.

— **Odbor podružnice Slovenskega Rdečega Kriza** v Kranju je v svoji seli dne 19. t. m. dovolil za »Dom kraljice Marije« znesek 2000 kron.

— **Moška podružnica »Družbe sv. Cirila in Metoda«** v Novem mestu ima svoj redni občni zbor v torek dne 30. t. m. ob osmili zvečer v sokolski sobi Narodnega doma z običajnim dnevnim redom.

— **V slogi je moč.** Javno tombolo, združeno z veselico, priredita dne 11. junija v Brežicah tamonšnji podružnici Jugoslovenske Matice in Ciril-Metodove družbe. Beležimo z zadoščeno skupen nastop vseh narodnih delavcev v Brežicah, ker le na ta način dosegljiv polopen uspeh. Da bi našli mnogo enako složno delujočih rodoljubov!

— **Železniška konferenca v Lvovu.** — Lvov, 25. maja. (Izv.) Železniška konferenca, na kateri so bile udeležene delegacije Češkoslovaške, Poljske, Rumunske in Avstrije je dokončala svoje delo. V glavnem je razpravljala o tranzitem železništem prometu med interesiranimi državami. Posebna podkomisija izdelala zavani podrobnih sporazum. Do 20. junija imajo potem kompetentne vlade sporazum odobriti.

— **Borzna poročila.** — Zagreb, 26. maja. (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 13.25, 13.50, Pariz 6.25, 6.50, London 315.—, 317.50 Berlin 24.—, 24.50, Dunaj 0.7075, 0.7150, Praga —, 137.—, Trst 3.665, 3.725, Bukarešta 49.—, —, Newyork 70.25, 70.—, (žek), Budimpešta 8.80, 9.—, Valute: dolar —, 69.—, napoleonor 220.—, —.

— **Millionski dolžavanti iz Zagreba pod ključem.** Pred kratkim smo poročali, da je uradnik Mikolji ogoljufal zagrebski čekovni urad za ogromno vsoto 9.200.000 K in pobegnil. Na podlagi tiralnice zagrebske policije je bil sedaj Mikolji aretiran v Celovcu. Tam si je kupil prekrasno vilo in začel je pod tujim imenom seveda razkošno živeti, dokler ga ni dosegla roka pravice. Oddan je bil policiji v Zagrebu.

— **Prva žrtev kopanja.** Včeraj popoldne je utonil v Savi 17letni sedlarski valenec Avgustin Prešern. V družbi dveh tovarišev se je kopal nedaleč od železniškega mostu pri Zalogu. Vseled premrzle vode ga je prijel krč in je nenadoma zginil v vodi, ne da bi njegova tovariša to opazila. Trupla dosedaj še niso našli.

— **Splošno žensko društvo vabi svoje članice,** da se polnoštevilno udeležijo pogreba mnogotele mrljive in postrvovale obdornice ge. Jos. Vidmarjeve. Pogreb se vrši danes, petek ob 17. iz hiše št. 19 Pred škofijo.

— **Zgubila se je listnica** v Novem Udmatu. Pošten najditelj naj jo odda v gostilni Prusnik.

— **Turistika in šport.** — Planinci na občni zbor S. P. D. Danes v petek 26. t. m. se vrši ob 20. v veliki dvorani Mestnega doma izredni občni zbor »Slovenskega planinskega društva.« Na dnevnem redu tega zborovanja so tri vevazezne točke: Prva točka se tiče težkoč, ki jih dela vojaška oblast turistiki v Julijskih in Savinskih Alpah, ki je središotje vse slovenske turistike. Z ovirami, ki jih dela glede obiska teh gora vojaška oblast, je v živo zadeto »Slovensko planinsko društvo«, ki je ogroženo v svojih temeljih, ako obveljajo nazori, ki jih zastopa vojaška obmejna oblast glede turistike. Drugo vazo vprašanje, ki se mora rešiti na občnem zboru, je zgradba planinskega doma v Kamniški Bistrici. Ako je kje zgradba takšnega planinskega zavetišča potrebna, je to v Kamniški Bistrici, ki je ena najbolj posečanih izletnih točk v naših planinah. Že pred 10 leti se je sprožilo to vprašanje, ki se nahaja žel še danes na isti mrtvi točki kakor pred leti, kar je na škodo turistične vobče. Planinskemu društvu pa prav posebno. Tretja takisto važna zadeva, ki jo je treba urediti na izrednem občnem zboru, je ustanovitev Zveze jugoslovenskih planinskih društev. Turistika se bo v naši državi lahko razvijala šele, ko bo do planinci širom vse postrane naše domovine organizirani po vzgledu in vzorcu našega planinskega društva in za to je že skrajni čas. Zborovanje je torej vevazežno, za to vabimo vse člane SPD, da se v čim največjem številu udeležijo današnjega izrednega občnega zboru.

— **T. K. »Skala«.** Izredni občni zbor se vrši v torek dne 30. t. m., točno ob pol 20. v magistratni posvetovalnici, na kar se člani ponovno opozarjajo.

Najnovejša poročila.

PROTEST NAŠE VLADE V RIMU.

Fašisti pripravljajo nove napade.

— **Beograd, 26. maja. (Izv.)** Iz Bakra in Sušaka je dobila vlada zanesljiva poročila, da fašisti organizirajo in pripravljajo nove akcije, da onemogočijo mirno likvidacijo baroškega vprašanja. Tekom zadnjih dni so fašisti napadli naše obmejne postojanke pri Kastvu. Naše čete so napad obdile in fašisti so morali pobegniti nazaj na Reko. Beogradska vlada je sedaj naročila našemu poslaniku v Rimu, da v imenu vlade pri italijanski vladi vložijo odločen protest.

— **Rim, 25. maja. (Izv.)** Po nalogu vlade je poslanik Antonijević na konzulatu vložil protest radi dogodkov na Reki, oziroma opozoril italijansko vlado na fašistovske priprave. Italijanska vlada je dala poslaniku svečano zadržilo, da ukrene najoštroje korake, da onemogoči napade ob jugoslovanski meji in da prepreči vsak nov prihod legionarjev in fašistov na Reki.

— **VESTI O VSTAJI V ALBANIJU NERESNIČNE.**

— **Beograd, 26. maja. (Izv.)** Presbиро poroča, da so vse vesti o zopetni vstaji v Albaniji in o gibanju italijanskih čet v Skadru popolnoma neresnične. V Skadru ni nikake italijanske vojske. Tam je le nekaj italijanskih vojakov, ki so dodeljeni italijanskemu delegatu razmejitvene komisije. Tiranska vlada je v zadnjem času nastopila proti vsem prevratnim elementom in vlada sedaj v deželi mir in red.

EVHARISTIČNI KONGRES.

— **Rim, 25. maja. (Izv.)** Papež Pij XI. je danes otvoril 25. evharistični kongres. Otvoritvene slovesnosti so bile cerkveno sijajne. Pri otvoritvi je bilo navzočih nad 30.000 vernikov. Otvoritvenim svečanstvom je prisostvovalo nad 2000 škofov iz vseh delov sveta. Papež je imel daljši otvoritveni govor, v katerem je želel vsemu človeštvu mir in blagoslov. Mir prinese razkosanemu svetu novo gospodarsko življenje.

KATASTROFALNA EKSPLOZIJA PRI DUNAJSKEM NOVMESTU.

— **Dunaj, 25. maja. (Izvirno.)**

V municijah tovarnah, ki se nahajajo v Blumau pri Dunajskem Novem mestu, je danes popoldne nastala strahovita, naravnost katastrofalna eksplozija. V municijemskm skladišču št. 1. se je vnel dinamon. Nastala sta zaporedoma dva silna eksplozijska sunka. Bil je pravi potres več kilometrov na okrog. Zračni pritisk so čutili daleč po vsej progi Južne železnice. Eksplozija je bila tako strašna, da je velikansko skladišče bilo takoj na celi črti popolnoma porušeno. Kamenje je zletelo daleč na okrog. Vse požarne brambe iz bližnjih in oddaljenih krajev, celo z Dunaja so prihitele na kraj eksplozije. Z nečloveškimi napori se je gasilem proti večeru posrečilo požar popolnoma lokalizirati. Bija pa je še velika nevarnost, da bi se ne vneli ostali objekti, posebno 50 korakov oddaljeni objekt, kjer je bilo shranjeno 50.000 kg dinamona. Momentano še ni ugotovljeno točno število človeških žrtev. Človeške žrte so znatne. Usmrčenih je več delavcev, kajti v tovarni se je ta dan delalo. Nekatera poročila javljajo, da je ubitih okoli 90 delavcev, do 200 pa manj ali več težko ranjenih. Eksplozija je po vsej okoliščini povzročila velikansko škodo.

— **Dunajsko Novomesto, 26. maja. (Izv.)** Eksplo

Gozdarski adjunkt

ali gozdar, samski ali vdovec brez otrok, z nekaj prakse in nižjim državnim izpitom, se sprejme. Prošnje s priloženo priporočilom, navedbo referenc in zahtevano plačo ob prostem stanovanju, obstoječim iz meblirane sobe brez vsakega perila, prošjo kurjavo in razsvetljavo, je nasloviti na oskrbnišvo graščine Jurklošter pri Laškem.

Drosedežni

osebni avto

známke „Wanderer“, v prav dobrem stanju, se proda. Pojasnila daje graščina Jurklošter pri Laškem. Elek. postaja in medmestni telefon Rimske toplice. 3857

Narodna knjigarna

v Ljubljani

Prešernova ulica št. 7.

priporoča

kancelijski, konceptni, pisemski, ovitni in barvani papir,

Kusete s pisemskim papirjem.

Zrgovske knjige

v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Ojemalne knjižice po različnih cenah.

Zaloga šolskih zvezkov.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Stanovanje

obstoječe iz 1-2 sobe, kuhinje in priključka meblirano brez perila, se išče čez poletje junij avgust v Ljubljani ali bližini za mlad zakonski par brez otrok. Plača se vsako najemno event. v naprej. Ponudbe pod „Zelo mirna stranka/3850“ na upr. Slov. Naroda. 3850

Enonadstropna hiša

s prizidano delavnico za vsakršno obrt ali podjetje na periferiji mesta Ljubljana se po ugodni ceni proda. Vpraša se pod „Obrt“ na An. zav. Drago Beseljak & drug. Ljubljana, Sodna ul. 5 3847

Lesni strokovnjak

izurjen v nakupu in prevzemanju, na žagi in pri ekspediciji, se sprejme v dobro stalno službo v večjem mestu na Gorenjskem. Ponudbe pod „Les/3858“ na upr. Slov. Naroda. 3858

Soba

meblirano ali nemeblirano išče urednik s 1. junijem t. l. — Ponudbe pod „Bančni urednik 3849“ na upravo Slov. Naroda. 3849

Stanovanje

z eno sobo, kuhinjo in drugimi priključki, v bližini kolodvora v Mariboru, zamenjam za stanovanje v Ljubljani. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3843

Nov frak

za visoko vitko po tavi se proda. Cena 800 din. Iste tako se proda ameriški gramofon s ploščami. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3843

Samo dve kroni

stane kilogram sode pri večjem odjemu. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 3837

Gostilna.

Dobrodošča gostilna na prometnem kraju v mestu ali na deželi se išče v najem ali na račun. Ponudbe na an. zav. Drago Beseljak in drug. Ljubljana, Sodna ulica 5. 384

Razprodaj

nekaj damskih in otroških stamnikov po zelo nizki ceni. — Iva Bahšek-Štepec, Slomškova ulica 13, pritičje, levo. 3845

Gospodična

28 let stara, poštena in pridna, išče mesta kot pomoč gospodinj ali k otrokom. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 3844

Sprejmejo se takoj:

2 dorastala jedil, 2 vaj. uca, 1 blagajničarka za kuhinjo v restavraciji na glavnem kolodvoru v Ljubljani. 3838

Mizarski pomočnik

kateri zna zelo dobro delati stopnice (Stiegenbauer), se sprejme pri Štokoli, Zagreb, Miramarska cesta št. 18. 3972

Krojaški pomočnik

res dobra moč, za veliko delo, se sprejme pri K. Pučnik, Ljubljana, Sodna ulica št. 3. 3873

Lokal s skladiščem

tudi na periferiji, na prometnem kraju, išče. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3860

Vzgojiteljica

se išče k šolobojnim otrokom. Potrebno znanje francoske, klavirja in neko ko nemščine. Ponudbe z živčno sliko in sliki na gospo Elzo Warner, Siska na Hrvaškem. 3859

Kupim tehcnico

staro, natančno, do 100 ali 200 kg z utežmi ali brez njih. Ponudbe pod „Tehcnica/3841“ na upr. Slov. Naroda. 3841

Skladišče

primerno za delavnico, veliko vsaj 70 m², svetlo, suho, v bližini glavnega kolodvora, se išče za takoj ali kasneje. Plača se dobra najemnina. Ponudbe pod „Delavnica/3842“ na upr. Slovenskega Naroda. 3842

Blagajna št. 3

stara, še dobro ohranjena, se kupi. Ponudbe pod „Blagajna/3840“ na upr. Slov. Naroda. 3840

Več dobro izurjenih čevlj. pomočnikov

sprejme takoj Anton Lonjak, čevlj. mojster Kandija pri Novem mestu. Za hrano in stanovanje preskrbljeno. Plača po dogovoru. Istotam se sprejmeta tudi dva valenca. 3855

Zovorni avto

Grif & Stift, biloniski, 85 HP, v dobrem stanju, se takoj proda. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3871

Ženitna ponudba!

Mladenec 30 let, z nekaj premoženjem se želi seznaniti v svrhu ženitve z gospodično ali vdovo od 20 do 30 let, katera ima event. svoje posestvo. Samo resne ponudbe na oglasni zavod pod „30“ Ivo Sušnik, Maribor, Slovenska ulica. 3870

Učenko

sprejme Narodna knjigarna v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Vabilo na

vrtno veselico

ki se bo vršila v nedeljo, dne 28. t. m. na Unov pri g. Belle. Čisti dobitek je namenjen v prid „Dečjemu domu bodoče kraljice Marije“. Sponzor: Godba, Ples. Šaljiva pošta. Prosta zabava. K obilni udeležbi vadi Marija Belle.

Koruzni zdrob

(šrot) za konje ima v zalogi po 12 K trdika I & J. Rože, Moste-Ljubljana telefon 20. 3822

Pozor, industrijalci!

Proda se kemično podjetje, popolnoma izurjeno in že vpeljano, na zelo prometnem kraju. Proda se z recepti in materialom za izdelovanje čistila za čevlje in za mast za usnje, za kolomaz in tri vrste črnila ter drugih izdelkov. Proda se radi sešitve v drugo državo. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 3846

Lončena peč

dobro ohranjena, se proda. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2834

Sode

od vina in žganja, 1 po 2 K, in benzinov motor 6 HP, proda F. Cvek, Kamnik. 3764

Hiša z vrtom

na periferiji mesta, se proda. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3774

Velika čevljarska delavnica

z vsemi stroji, zdaj deluje osem delavskih moči, se proda. Ponudbe na I. Sušnik, Maribor, pod „Čevljarska delavnica“ Slovenska ul. 15. 3576

Knjigovodkinja

izurjena, večta samostojne slovenske in nemške korespondence, se sprejme. Ponudbe pod „Štev 17—3507“ na upr. Slov. Naroda. 3507

Gospodična

išče mesta k boljši rodbini kot opora gospodinj ali k otrokom brez materne, ozir. samostojna gospodinja. — Naslov pove uprava „Slov. Naroda“. 3799

Šepo posestvo

izvrstno obdelano, njive, travnik, gozd, vinograd in sadonosnik, tik glavne ceste blizu Maribora, z vsem živim in mrtvim fundusom proda takolastnik Franc Podlipnik, Maribor. Tezno 37. 3794

Stavbnega polirja

zanesljivega v vseh obratih in več dobrih zidarjev sprejme takoj P. Živec. Rimska cesta 17. 3788

Ceno se proda:

10 m² suhih desk III. vrste, okrog 8 m² tramov, nekaj oken in vrat od barake. Nadalje eno transmissio, nekaj ključavničarskega in mizarskega orodja. — Vpraša se: Kundič, Kolodvorska cesta 185/II. Spodnja Šiška. 3804

Hiša

s hlevom in vrtom v sredini mesta Ljubljane, poleg tega dva travnika in njiva, se proda. Več se poizve v Hrenovi ulici št. 19/I. 3756

Šofer

za tovor. in luksuzni avto

se takoj sprejme. Prednost imajo tresti in z dolgoletnimi izpričevall. Takojšnje pismeno vprašanje z zahtevano plačo na: „Ravnateljstvo tovarne cementa v Zidanem mostu“ 3783

Pohišstvo

se malo rabljeno, obstoječe iz 2 kom, plečnih postelj, omare za obleko, 2 miz 3 stolov, 2 stoličk, stelaže in 3 kovčgov za perilo, se proda. Poizve se Novi Vodmat 15, podstrešje. 3820

Prvovrstno čisto svinjsko mast

domaćega proizvoda po K 100 za kg franco Ljubljana, v sodih po približno 200 kg dobavi Janko Predovšč, Ljubljana. 3789

Iščem prostor

pripraven za čevljarsko delavnico in lokal za trgovino. Eventualno stopim tudi v kompanijo z dotičnim, kateri bi imel pripraven prostor ali vsaj prostor, na katerega bi se postavila baraka ali zidava. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 3809

Zaboji

večje množine na prodaj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3835

Največja izbira

različnih pletenin, majic, nogavic in rokavov pri trvdki

A. & E. Skabernè Ljubljana, Mestni trg 10

Ivan Magdič krojač

se priporoča za spomladansko sezono Ljubljana, Gledališka ulica 7. 5337

Morska trava za modroce

v vsaki množini se dobi na ceneje pri Sever & Komp, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 3492

Dobro dočta trgovina

mešanega blaga na deželi, na zelo lepem in prometnem mariborskem okraju z lepo opravo in velikimi lenimi prostori se da takoj v najem ali pa se takoj sprejme vanjo javen ali pa tihi družabnik s približno 20 do 250 tisoč kron. Prednost imajo samske ali vdove o osebe. Ponudbe pod „Redka priložnost/3819“ na upr. Slov. Naroda 3819

Kožarska tovarna

išče za takojšnji nastop prvovrstnega

delovodjo

za chromostroj ter podplatni stroj (Vaches). Samo prvovrstne moči ki so že same izdelovale prvovrstne produkte naj pošljejo ponudbe s pričevali na upr. Slov. Naroda pod „Kožarska/3852“.

Ne opustite ob potrebi papirja pisalnih in risalnih potrebščin, knjigovodskega in tiskarskega materiala obračati se na

JADRAN

veletrgovina papira i pisalčeg materijala, Zagreb, Frankopanska ul. 8. Telefon 8—59. Brzjavni naslov: JADRAN PAPIR.

Opozarjamo na naš oddelek na Zagrebškem velesejmu!

Zahvala.

Za mnogobrojno dokaze iskrenega sočutja povodom nenadomestljive izgube naše srčnoljubljene mamice, oziroma soproge, za poklonjeno cvetje ter za mnogoštevilno spremstvo na njeni zadnji poti se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

V Ljubljani, dne 26. maja 1922.

Rodbina Runc.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Delniška glavica:

K 20.000.000—

PODRUŽNICE:

Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 1.

Izvršuje vse bančne posle nattočneje in najkulantneje.

Rezervni zaklad:

K 6.500.000—

TELEFONI št. 146, 458.

Brzo avke: ESKOMPTNA.